

PCC



**Projecte Curricular
de Centre**



Índex

Justificació del Projecte Curricular de Centre	3
1. Introducció.....	4
2. Finalitat i Principis de l'etapa bàsica	6
3. Competències Propies de l'etapa bàsica i perfil formatiu de l'alumnat que finalitza l'etapa	7
4. Concreció dels Objectius generals de l'etapa bàsica	10
5. indicacions per a la inclusió de continguts en les PPDD	15
6. Organització de l'assignatura de conjunt instrumental.....	20
7. decisions sobre la metodologia	21
8. Criteris d'avaluació	25
9. Decisions sobre l'Avaluació	31
9.1 Característiques Generals de l'Avaluació	31
9.2 L'organització de l'Avaluació de l'Alumnat.....	32
9.3 Procediments i Instruments d'Avaluació	33
9.4 Avaluació dels processos d'ensenyament i la pràctica docent del professorat.....	34
10. Aspectes comuns de les PPDD	37
11. Característiques generals dels materials curriculars	39
12. Conclusions finals.....	40



JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE CURRICULAR DE CENTRE

El Projecte Curricular de Centre és el document que mostra la presa de decisions pel qual el professorat d'una etapa educativa determinada estableix, a partir de l'anàlisi del context del seu centre i el PEC, una sèrie d'acords sobre les estratègies d'intervenció didàctica que utilitzarà, a fi d'assegurar la coherència de la seva pràctica docent. En poques paraules, indica el què s'ha d'ensenyar, com i quan s'ha d'ensenyar i també què, com i quan s'ha d'avaluar. A més, es tracta d'un document viu i adaptat als temps actuals.

Hem d'unificar criteris. Aquest document servirà per a que tots treballem en una direcció i ens fiquem d'acord en temes tan importants com son els diferents elements del currículum. Al claustre ha d'haver una mateixa manera d'entendre els ensenyaments elementals. Però sobre tot és un instrument per a traslladar a la comunitat educativa les nostres intencions educatives i al mateix temps adquirir un compromís amb ella.

El PCC l'elabora l'equip directiu amb la col·laboració de la coordinació pedagògica i el claustre de professors sota supervisió del cap d'estudis. La junta és informada per l'equip directiu. Lògicament, l'elaboració del PCC és complexa ja que exigeix la participació de tot el claustre de professors a partir d'estructures de Coordinació de departaments i Comissió pedagògica.

Per tot açò, el professorat desenvoluparà la seva activitat docent d'acord amb el que assenyala aquest projecte curricular.



1. INTRODUCCIÓ

1.1 Marc Legal

Aquest document ha segut elaborat en virtut del Decret 91/2013, de 5 de juliol, pel qual es regulen les escoles de música de la Comunitat Valenciana.

1.2 Característiques generals de la concreció curricular

Les característiques d'aquest projecte son:

Utilitat

Es tracta d'un document elaborat per a ser aplicat com un instrument de millora. No es tracta exclusivament de complir un requisit burocràtic sense cap utilitat. Reflexa la convicció de nosaltres per a augmentar a partir d'ell la qualitat educativa de l'escola de Joventuts Musicals de la Vall d'Albaida.

Rellevància

Ha d'haver una millora substancial a partir de la seua aplicació.

Claredat

Ha de clarificar i restar confusió i opacitat al funcionament de l'escola.

Processual

La seua vàlua resideix no sols en el resultat final sinó en tot el procés de redacció i avaluació que representa en sí un element de millora per l'esforç de consens, reflexió i debat obert establert entre el professorat.

Avaluació

Serà avaluat contínuament i modificat quan es considere oportú.

És Vinculant

És d'obligat compliment pel conjunt del professorat ja que ha segut aprovat per tots i totes. Les pràctiques educatives seran coherents i respectuoses amb els acords adoptats de manera democràtica, respectant-se sempre el marge d'autonomia del professorat.

**Intransferible**

Propi del nostre centre. Un Projecte Curricular està ben elaborat en la mesura que respon a les necessitats d'un equip concret i serveix per millorar la pràctica educativa.

Inacabat

Els mètodes, continguts, materials, etc., deuen ser objecte d'una reflexió permanent.



2. FINALITAT I PRINCIPIS DE L'ETAPA BÀSICA

L'etapa Bàsica de Música de Joventuts Musicals de la Vall d'Albaida té com a finalitat proporcionar a l'alumnat una formació artística de qualitat i garantir la seua qualificació al finalitzar els sis nivells que conformen aquesta Etapa.

La finalitat d'aquesta etapa s'ordena en tres funcions bàsiques: formativa, orientadora i preparatòria per a cursar amb garanties altres estudis de música, en qualsevol estil.

S'ha d'evitar una preparació exclusiva per a les proves d'accés a les ensenyances professionals i es distorsione el procés d'ensenyament/aprenentatge.

En tot cas, volem afegir en aquest document les reflexions elaborades pel claustre de professors/es sobre la finalitat de l'etapa bàsica:

- L'etapa bàsica de Joventuts Musicals de la Vall d'Albaida té com a finalitat iniciar als alumnes a la pràctica musical amb criteris didàctics adequats a les seues edats, interessos, motivacions i aspiracions.
- L'etapa bàsica no ha de limitar-se als aspectes de pràctica instrumental sinó que han de considerar la música com un fenomen històric, estètic i psicològic que li proporciona un caràcter humanístic.
- L'etapa bàsica persegueix l'equilibri entre el coneixement teòric, el desenvolupament de destreses instrumentals en grup i individual i l'aprehensió dels principis estètics que determinen el fenomen artístic/musical.
- L'etapa Bàsica va destinada a tots els joves i adults d'una determinada comunitat, independentment del seu origen, les seves condicions personals, socials o culturals, inclosos aquells que presenten qualsevol problema d'aprenentatge o discapacitat.



3. COMPETÈNCIES PROPIES DE L'ETAPA BÀISCA I PERFIL FORMATIU DE L'ALUMNAT QUE FINALITZE L'ETAPA

Les competències que ha d'assolir l'alumnat que finalitza l'etapa bàsica de Música de Joventuts Musicals de la Vall d'Albaida són les següents: Saber Escoltar, Interpretar, Analitzar i Crear Música.

Saber Escoltar

Es tracta d'aconseguir els coneixements, habilitats i actituds necessàries per tal de percebre les diferents manifestacions musicals i a partir d'eixe moment: comprendre-les, valorar-les críticament, gaudir-les i emocionar-se.

Aquesta competència incorpora adquirir hàbits estables de consum musical variat (assistència a concerts, escoltar gravacions, etc.). També acostumar-se a escoltar música de diferents estils i procedències geogràfiques i culturals.

Aquestes percepcions musicals han d'incorporar una reflexió d'allò que escoltem, per exemple, identificació d'estructures musicals i dels instruments musicals que intervenen, etc. En aquest moment, es tractaria d'aplicar també la competència de saber analitzar tot allò que escoltem per tal de tindre criteri propi. En definitiva, establir un diàleg intern entre elements objectius i subjectius del fet musical.

Quan escoltem també eduquem la sensibilitat artística perquè la música és davant de tot un art. Percebre sempre la bellesa en els diferents elements musicals (melodia, harmonia, ritme i forma) i tot el que pot evocar. Valorar l'originalitat d'una obra i la creativitat dels autors. En definitiva capacitat d'emocionar-se. En aquest moment estem oferint vivències que de segur, aportaran qualitat de vida als nostres alumnes.

Al final, capacitarem progressivament al alumnat per a decidir per sí mateixa la música que li agrada i que vol consumir. Autònom poc a poc, front els interessos de les indústries i les modes i amb capacitat per a decidir que vol escoltar. I sobre tot amb la ment oberta, sense prejudicis de cap tipus respecte a la innovació i avantguarda musical i respectuós i tolerant amb totes les manifestacions musicals amb independència del seu origen i procedència. En definitiva un alumne que escolta molta música variada, gaudeix amb ella i la valora críticament.



Saber Analitzar

Aquesta competència està lligada a la primera, encara que ara, ens referim a l'estudi del text musical. L'anàlisi és la ferramenta principal d'un músic davant una partitura. La intuïció i la imaginació necessiten rodejar-se de bases profundes per assentar la creativitat.

Amb aquesta competència volem contribuir a augmentar la capacitat analítica dels nostres alumnes. Una capacitat que consisteix en primer lloc en una actitud, l'alumne davant la partitura u obra musical, no sols té que interpretar-la; sinó també analitzar-la. Saber més sobre ella i fomentar l'hàbit de l'anàlisi des del primer moment.

No estem parlant de fer anàlisi musical avançat. Es tracta d'observar i extraure el màxim de conclusions i després aplicar-les a la millora de la interpretació: esbrinar i aplicar.

La capacitat d'anàlisi dels alumnes anirà augmentant en el temps, però és una competència que hem de treballar des del primer moment. Es tracta de reflexionar sobre la partitura que tenim davant. Fixar-se en aspectes importants com els elements musicals (la melodia, l'harmonia i el ritme), tonalitats, tempos, dinàmiques; els diferents estils històrics, qui era el compositor, aspectes formals, i un llarg etc.

I després relacionar tots aquests aspectes per a prendre decisions alhora d'abordar una interpretació musical. D'eixa manera, formarem el criteri interpretatiu de l'alumne per a que siga capaç de realitzar "versions pròpies".

En definitiva, aquesta competència suposa l'adquisició de continguts conceptuals, la relació dels mateixos, creació d'hàbits analítics i finalment l'aplicació dels mateixos a la interpretació o execució musical. Tot açó amb la intenció d'aconseguir la formació integral de l'alumne i superar així, la desvinculació entre el creixement intel·lectual de l'alumne i el seu creixement com a intèrpret.

Però encara direm més; un músic que controla l'anàlisi és un músic més autònom.

Saber interpretar

L'etapa bàsica s'articula al voltant de la pràctica instrumental, per això els alumnes han d'elegir una especialitat instrumental i la seua formació com a intèrpret comença en aquests moments.

En la pràctica instrumental s'inclou el domini progressiu de la tècnica instrumental bàsica de l'especialitat escollida i la pràctica vocal. Les habilitats i destreses que son necessàries per a dominar el instrument en el futur es treballen aquests primers anys d'educació musical i son uns elements importants, encara que no els únics, per a garantir una interpretació adequada. La comprensió perfecta del text no és suficient, es precisa una tècnica instrumental.



A l'etapa bàsica l'alumne assentarà la base de la tècnica. Aquest és el moment oportú. Per altra banda, la interpretació musical és un acte col·lectiu. La música està escrita per a ser interpretada, quasi en la seua totalitat, en grup. De ben poc val conèixer la tècnica instrumental individual si no es desenvolupen de manera adequada les habilitats i actituds necessàries per a la interpretació en conjunt. Per tot açò, la competència "saber interpretar" inclou el conjunt d'habilitats, capacitats i actituds per a la interpretació en grup.

Respecte a les actituds, és necessari fomentar en l'alumnat valors com la col·laboració, treball en equip i hàbits de disciplina i acatament de les indicacions del director (en el cas de conjunt instrumental). Respecte a les capacitats es tracta de desenvolupar i treballar procediments com a l'afinació, la conjunció tímbrica, les dinàmiques i articulacions del grup, conèixer els diferents rols de la banda i un llarg etcètera més que conformen la tècnica instrumental del grup.

Quan parlem d'interpretació no sols pensem en la pràctica instrumental, també en la interpretació vocal. Durant sis nivells, l'alumne aprèn la tècnica vocal suficient per tal de fer música amb la veu i interpretar cançons.

I naturalment aquesta competència inclou també el coneixement del llenguatge musical: el codi, les grafies musicals i la teoria musical. El coneixement del llenguatge musical proporcionarà a tot l'alumnat el domini de la lectura i escriptura musicals. També s'iniciarà en el domini de la veu i la formació de l'oïda interna, harmonia, forma, improvisació, adquisició del ritme per a seguir la pulsació, etc.

Tots els sabers del llenguatge musical no estan reduïts a la capacitat de lectura o seguiment d'una partitura musical (codificació), s'ha d'anar més enllà. Capacitarem a l'alumne per a que utilitze aquests sabers i destreses al servei de la comunicació, expressivitat i el pensament musical quan interprete una obra musical.

Saber Crear

Consisteix en capacitar a l'alumne per a que utilitze el llenguatge musical amb total llibertat. Que sàpiga parlar musicalment.

A més a més d'analitzar una partitura i interpretar-la correctament l'alumnat ha de ser capaç d'improvisar amb espontaneïtat amb elements bàsics del llenguatge musical, d'esta manera es comprenen amb més perfecció, perquè els alumnes es veuen obligats a recrear-los, a jugar amb elements rítmics, melòdics, harmònics i formals.

La creació o improvisació és l'eina que ens permet per una part com ja hem dit, la millor comprensió del sistema musical i per altra expressar la nostra sensibilitat creativa.

Amb aquesta competència aconseguim una educació integral del futur músic.



4. CONCRECIO DELS OBJECTIUS GENERALS DE L'ETAPA BÀSICA

Definim els objectius com les capacitats que l'alumnat han d'aconseguir al finalitzar una etapa, període o unitat didàctica.

Els objectius generals responen a les capacitats que han d'aconseguir els alumnes després de rebre la formació de les diferents assignatures. Per aquest motiu, en aquesta Concreció Curricular desenvoluparem, adequarem i concretarem aquests objectius generals que serviran de guia i marc quan s'elaboren les programacions didàctiques de cada assignatura.

Els objectius propis de les diferents assignatures no seran tractats en aquest document. Els professors/es de cada assignatura desenvoluparan en les seues programacions didàctiques (PPDD) els objectius propis seqüenciats per cursos, i deixaran els objectius generals, com ja hem dit, per a aquest document.

A continuació, desenvoluparem i concretarem cadascun dels objectius generals del decret del currículum amb la intenció de delimitar amb la màxima claredat les capacitats dels alumnes que finalitzen l'etapa bàsica de Joventuts Musicals de la Vall d'Albaida.

Apreciar la importància de la música com a llenguatge artístic i com a mitjà d'expressió cultural dels pobles i les persones.

Amb aquest objectiu, pretenem que els alumnes entenguen la importància de la música dins de la història de l'art com un element identificatiu més de les cultures del món. Sabran que la música és una manifestació artística caracteritzada, sobretot, per la seua diversitat. Una diversitat que hi ha que respectar i valorar sense cap tipus de prejudicis ni actituds de superioritat respecte a altres músiques.

El professorat estimularà la curiositat en l'alumne per conèixer altres músiques de diferents estils i d'altres cultures. Per tant en les programacions didàctiques tindran amb compte tots els estils de música.

L'assignatura de llenguatge assolirà aquest objectiu en cadascun dels cursos durant l'etapa bàsica. També els professors de les diferents assignatures instrumentals treballaran en la selecció del seu repertori aquest objectiu en la mesura de les seues possibilitats.



En definitiva, aquest objectiu ha de propiciar a l'alumnat criteris per a valorar i apreciar la qualitat de les diferents músiques que interprete però també que escolte per a que disfrute d'elles.

Compromís

Com a mesura pràctica i concreta totes les programacions didàctiques dels diferents professors/es d'instrument inclouran el següent objectiu que serà desenvolupat en les unitats didàctiques:

Interpretar amb el seu instrument i al llarg de l'etapa bàsica alguna obra escrita en els diferents estils de música (clàssic, rock, folk, tradicional, popular, ètnica, etc.)

Adquirir i desenvolupar la sensibilitat musical a través de la interpretació i de gaudir de la música de les diferents èpoques, gèneres i estils, per a enriquir les possibilitats de comunicació i de realització personal.

Aquest objectiu insisteix, com el primer, en la interpretació d'un repertori d'obres variat de diferents èpoques, gèneres i estils.

En tot cas, en aquest objectiu entenem que la interpretació ha de produir una emoció a l'alumne/a. En aquestes edats s'ha de combinar l'esforç que existeix en qualsevol aprenentatge amb la satisfacció que produeix recollir resultats després d'un estudi continuat. Uns resultats que, al tractar-se la música d'un art escènic, es comparteix amb un públic que escolta i gaudeix també.

La sensibilitat musical la entenem en el seu sentit més ampli, un compendi de diverses capacitats que estan relacionades entre sí: l'audició crítica, la interpretació d'obres musicals, la apreciació de la qualitat musical i la comprensió de la estètica de cada obra i compositor. En definitiva, la pràctica musical ha d'incrementar el creixement intel·lectual de l'alumne de manera progressiva evitant que aquests estudis queden reduïts a una qüestió mecànica i exclusivament professionalitzada.

És important, una metodologia per part del professorat que faça de l'etapa bàsica una etapa educativa agradable i que introdueixca l'esforç individual de manera progressiva considerant les motivacions individuals de cada alumne.

El gaudir de la música, és el primer objectiu que Joventuts Musicals de la Vall d'Albaida ha de complir.



Interpretar en públic amb la suficient seguretat en sí mateix, per a comprendre la funció comunicativa de la interpretació musical.

La música és un art que es desenvolupa als escenaris (art escènic). Establir criteris adequats per tots aquells que “s’enfronten” a un públic és d’una gran importància.

Els últims avanços sobre la psicologia del músic ens diuen que son molts els problemes que patim, començant per l’ansietat escènica que té una relació directa amb les experiències viscudes als inicis de l’educació musical. Però no sols l’ansietat escènica, també les crisis de perfeccionisme, obsessions variades, etc.

Per tot açò, el professorat desenvoluparà activitats i estils metodològics per mitigar i prevenir aquests problemes i no esperar que es resolen (o s’agreugen) en el temps.

Més concretament, les audicions i concerts que desenvolupem durant tots els cursos i la resta de concerts serviran no sols com una activitat de presentació de resultats si no com una activitat més d’ensenyament/aprenentatge en el que treballarem amb els alumnes estratègies concretes de superació de la por escènica i d’increment de la “felicitat del músic”. L’assistència a cursos de formació de professorat en aquesta matèria (psicologia) ens ajudarà a establir criteris adequats en les nostres programacions.

Interpretar música en grup, per habitar-se a escoltar altres veus i adaptar-se a l’equilibri del conjunt.

El currículum oficial contempla dos assignatures que desenvolupen la música en grup: el cor(nosaltres el tenim integrat en l’assignatura de llenguatge) i el conjunt instrumental. En aquest objectiu entenem i discriminem dos tipus d’objectius, per una banda, els relacionats en els aspectes tècnics necessaris per a una interpretació adequada en grup: afinació, conjunció rítmica, equilibri sonor de les diferents veus, precisió en els atacs, etc; i per altra banda, els aspectes actitudinals relacionats amb la interpretació en grup.

Tot i sent la música per excel·lència, un acte de col·lectivitat, el músic, incomprensiblement, s’ha caracteritzat tradicionalment per ser individualista. En aquesta actitud, les metodologies docents i la concepció tradicional de l’educació musical ha influït en gran manera.

Per tot açò, l’acció educativa en aquesta etapa requereix una intervenció d’absolutament tot el professorat amb independència de l’especialitat o assignatura que impartisca.

Saber respectar l’opinió del director de les agrupacions, treballar en equip, participar d’un projecte col·lectiu, respectar als companys, etc., seran objectius presents en totes les programacions didàctiques i si cal més en les assignatures col·lectives.



Ser conscient de la importància del treball individual i adquirir tècniques d'estudi que permetran l'autonomia en el treball i la valoració d'aquest.

Ser conscient del treball individual és el primer pas per a desenvolupar en l'alumnat uns hàbits d'estudi estables necessaris per a aconseguir les destreses i habilitats que requereix la tècnica instrumental.

Es tracta d'un tema difícil. Els nostres alumnes pateixen una sobrecàrrega lectiva i també serioses dificultats per a compaginar els ensenyaments de música amb els ensenyaments obligatoris (Educació Primària i Educació Secundària).

Tradicionalment, s'ha exigint a l'alumnat que faci el major esforç possible i una elevada dedicació a l'estudi individual. Des del punt de vista del professorat aquesta seria la situació ideal. No obstant hem de pensar fins a quin punt açò es sensat i si podem assolir acords de centre per tal de garantir la coherència de tots i totes en aquest controvertit assumpte. Un avanç important que pretén aquest projecte curricular és l'establiment de criteris sobre l'estudi individual que necessiten els/les alumnes de l'etapa bàsica:

- En l'adquisició de qualsevol hàbit son imprescindibles la col·laboració i conscienciació de les famílies i la paciència i perseverança del professorat.
- El temps necessari d'estudi individual és diferent en cada alumne i dependrà de molts factors: aptituds, motivació, etc. També hi ha diferències segons l'especialitat instrumental que trie l'alumne. Així doncs, no es pot generalitzar.
- Es necessari que l'alumnat dispose de temps lliure i que el treball en casa no ocupe un temps excessiu. El temps d'estudi s'incrementarà paulatinament i de manera progressiva a mesura que es superen els primers cursos.
- Cada departament didàctic reflexionarà i establirà el temps d'estudi setmanal per als alumnes de cada curs de l'etapa bàsica de l'escola.
- Les quatre i cinc hores lectives setmanals han de ser quasi suficients per musicalitzar als alumnes, evitant dedicacions de temps d'estudi individual no racionals.



Valorar el silenci com a element indispensable per a desenvolupar la concentració, l'audició interna, i el pensament musical, així com la seua funció expressiva en el discurs musical.

Entenem aquest objectiu com un compendi de les capacitats que permetran a l'alumnat entendre el fet musical com un acte comunicatiu: un diàleg amb ell mateix i aquells que l'escolten.

Engloba per una banda procediments i destreses individuals com el increment de la concentració i tècniques de relaxació. També inclou l'adquisició d'una actitud reflexiva sobre la interpretació musical més enllà de la interpretació mecànica de les diferents partitures.

Conèixer i valorar la importància de la música pròpia de la nostra terra, així com les característiques i manifestacions més importants.

Tenim ara l'oportunitat d'ensenyar als nostres alumnes el patrimoni musical del País Valencià en el seu sentit més ampli: el folklore i les cançons tradicionals i populars i també la música festera pròpia de la nostra zona a més a més les obres composades durant les diferents èpoques, sense oblidar les actuals.

Com sempre, trobar repertori adequat al nivell de l'alumne i vàlid per a totes les especialitats se superarà mitjançant l'elaboració pròpia dels materials curriculars.

A la consecució d'aquest objectiu contribuirem tots i totes. En totes les especialitats instrumentals i en les assignatures de Llenguatge Musical i Conjunt Instrumental els professors/es responsables inclouran en les seues programacions didàctiques, com a mínim durant els sis nivells de l'etapa bàsica, una Unitat sobre la música valenciana amb una obra o materials adequats a interpretar d'aquests característiques.

5. INDICACIONS PER A LA INCLUSIÓ DE CONTINGUTS EN LES PPDD

Definim els continguts com aquells aspectes que han de programar-se i treballar-se per aconseguir els diferents objectius. Podem classificar-los en tres tipus: conceptuals (conceptes teòrics), procedimentals (destreses i habilitats) i actitudinals.

Les programacions didàctiques de les diferents assignatures inclouran la seqüenciació de tots els continguts, propis i comuns, en cadascú dels cursos. També constarà la distribució d'estos en unitats didàctiques.

Aquesta seqüenciació de continguts reflectirà el caràcter progressiu i escalonat de l'aprenentatge musical. Es tracta de programar els diferents continguts progressivament de manera que l'aprenentatge es produísca en l'alumne de la manera més natural i còmoda.

En la pràctica instrumental, la majoria dels continguts són procedimentals, impliquen l'adquisició de destreses i el domini de tècniques complexes que exigeixen un prolongat treball individual. En la majoria dels casos, els ritmes d'aprenentatge són diferents i imprevisibles en cada alumne. Açò condiciona l'estructura i terminis de les programacions per a que siguin viables i reials.

Tampoc hem d'oblidar que els continguts són recurrents. Per exemple, un alumne d'un instrument de vent estudiarà durant tota la seua vida acadèmica el contingut de la respiració, els de corda a passar l'arc, etc. Mai es deixa d'estudiar el contingut, canvia el grau d'exigència i domini del mateix.

En tot cas, sistematitzarem els continguts conceptuals i actitudinals que també apareixen en les nostres disciplines, en consonància amb la finalitat establerta abans, de fer uns estudis musicals no centrats exclusivament en l'adquisició de destreses instrumentals.

Aquest projecte curricular es limita a donar indicacions generals que tots haurem de complir en la redacció de les programacions didàctiques (tercer nivell de concreció curricular).

- La seqüenciació de continguts obehirà a un criteri bàsic: l'aprenentatge progressiu (investigacions de Vigotsky). Els materials curriculars i els diferents recursos bibliogràfics estaran en consonància amb aquest criteri per a permetre una aprenentatge natural. No sols descansarem en l'alumne tot l'esforç de l'aprenentatge, compartirem amb ells eixe esforç fent una programació minuciosa de la nostra assignatura.

- Les programacions didàctiques treballaran la totalitat de continguts que apareixen al decret 159/2007 i 158/2007. En virtut de la nostra autonomia com a professors podrem incloure nous continguts i desenvolupar els del decret.
- Continguts com la improvisació, l'anàlisi, l'harmonia, les noves grafies i la memòria musical apareixeran obligatòriament en totes les programacions didàctiques.
- La Comissió de Coordinació Pedagògica comprovarà l'adequació de les programacions didàctiques als termes expressats en aquest projecte curricular.

5.1 Reflexió sobre la practica instrumental

Establir paràmetres comuns per a totes les especialitats instrumentals no és fàcil. És evident que cadascuna d'elles té una especificitat tècnica diferent. Si de cas, poden haver-hi més similituds entre les especialitats que formen les diferents famílies instrumentals: vent-fusta, vent-metall, corda, cant i percussió.

Ara bé, es pot determinar algunes competències comunes a totes les especialitats. Una d'elles és el global de capacitats que anomenem com "la tècnica instrumental".

La tècnica instrumental és el conjunt de procediments (destreses, automatismes...) que ens permet començar a dominar el instrument musical. Tradicionalment s'ensenya al principi del procés d'ensenyament/aprenentatge i s'ha de tenir en compte durant tot el procés d'ensenyança.

Estaríem parlant d'un grup de continguts com son la posició corporal, la col·locació de l'instrument, la respiració, la col·locació de dits i mans, l'emissió i producció del so i un llarg etcètera.

Amb les metodologies actuals i especialment la que utilitzem al nostre centre, la tècnica no pot estar separada de la sensibilitat musical i de l'anàlisi del que aprenem. Han de ser dos processos que s'han de treballar conjuntament.

En tot cas, aprofitem aquest document per a establir criteris bàsics que seran aplicats per tot el professorat d'instrument:

- L'etapa bàsica de l'escola ha de ser una etapa educativa en la que es fonamenten els principis tècnics necessaris, ficant especial èmfasi en evitar l'adquisició de hàbits tècnics incorrectes per part de l'alumnat. No es pot demanar un domini tècnic elevat de l'instrument, objectiu aquest que continuarà desenvolupant-se als ensenyaments avançats.
- Programarem un treball tècnic vinculat sempre al treball de l'obra o l'estudi per a que l'alumnat asimile el vertader sentit de la tècnica instrumental com uns coneixements que han de ser aplicats i que no tenen valor en sí mateix.



- Hi ha que tenir especial importància en que l'alumne entenga tot el que treballa i adaptar els materials al seu nivell, tant tècnic com d'enteniment de continguts.
- És comunament acceptat que la tècnica instrumental s'ha de regir per dos paràmetres que inspiren els seus continguts: la relaxació i la flexibilitat.

5.2 Continguts Transversals

L'educació té com a finalitat bàsica contribuir a desenvolupar aquelles capacitats que es consideren necessàries per a arribar a ser ciutadans de ple dret. Aquestes capacitats de gran transcendència moltes vegades no s'aborden des d'una perspectiva exclusivament acadèmica.

Hem d'introduir en el currículum del centre un tipus d'ensenyament que responga als problemes socials i que tinga present la formació en valors bàsics. El desenvolupament integral que nosaltres perseguim, suposa alguna cosa més que atendre a les seues capacitats intel·lectuals. És també, atendre les seues capacitats afectives, de relació interpersonal i d'inserció i actuació social. I tot açò mitjançant l'educació musical i les interaccions que ens permet l'educació artística.

El desenvolupament de temes transversals suposa una estreta relació de l'escola amb l'entorn. Els continguts transversals han d'estar presents en el conjunt del procés educatiu i han d'impregnar la tasca educativa en tots els seues aspectes. No poden plantejar-se com a programes paral·lels ni com activitats complementàries, han de ser assumits per la totalitat d'ensenyaments del claustre, transcendeixen el estrictament curricular i impregnen totes les activitats del centre.

El Decret 159/2007 no fa cap referència a aquests continguts. No obstant i en virtut de la nostra autonomia creguem important afegir-los a la nostra concreció curricular per treballar-los a l'escola d'una manera multidisciplinar: audicions, concerts, activitats, etc.

A continuació especificuem aquests continguts transversals i el seu desenvolupament des de l'òptica dels ensenyaments musicals i l'aplicació a les escoles de Joventuts Musicals de la Vall d'Albaida.



EDUCACIÓ PER A LA SALUT.

Reconeguem per salut, no sols l'absència d'infermetat sinó també tot un conjunt d'actituds i capacitats que són objecte de l'educació i prevenen, degudament desenvolupades, tant accidents corporals com desajustos de la personalitat.

Es tracta que l'alumne elabore i interioritze normes bàsiques de salut, higiene, alimentació i cura corporal.

La pràctica instrumental és un mitjà poderós per a treballar aquests continguts: el treball de la relaxació, postures corporals adequades, la pràctica de la respiració diafragmàtica i un llarg etcètera més.

Hem de ser capaços de fer de l'educació musical una oportunitat immillorable per a conscienciar i aconseguir hàbits més saludables al nostre alumnat. Incidint de manera especial en donar pautes per a evitar que l'ansietat escènica, tan comuna en el nostre alumnat, no contamine les seues vides.

EDUCACIÓ PER A LA IGUALTAT ENTRE HOMES I DONES.

La música ha sigut una manifestació que també ha relegat a la dona històricament. Les dones s'han incorporat a l'educació musical mes tard. Les nostres bandes de música han segut formades per homes fins fa uns trenta anys aproximadament. La música composta per dones ha segut relegada històricament i sols unes poques dones s'obrin pas com a directores de banda. Hi ha molt que fer.

Hui en dia, les dones que estudien als conservatoris superen ja als homes. Per altra banda hi ha una gran consciència actual per a fer de la nostra societat una societat paritària a tots els efectes que previnga manifestacions terribles com la violència domèstica i l'abús laboral de la dona.

L'escola no ha de viure d'esquenes a aquesta realitat i ha d'aportar tot el seu poder educatiu i així contribuir a fer ciutadans/es més conscienciats i tolerants.

EDUCACIÓ AMBIENTAL.

La comunitat educativa comparteix un espai físic que cal mantenir i gestionar de manera responsable i sostenible.

Eduquem més com a persones que com a professors/es. El nostre paper en la vida del centre ha de ser un continu exemple per a transmetre aquests valors. I no sols això, l'organització del centre també ha de contemplar aquests paràmetres: reciclar els residus, consum responsable d'energia, paper i llum, etc.



EDUCACIÓ PER A LA PAU.

La música pot ser i és un instrument de cohesió de tots els pobles del mon. La denominem “llenguatge universal” perquè possibilita el diàleg entre les cultures.

Ser tolerant significa també, valorar i apreciar les músiques de totes les cultures.

EDUCACIÓ DEL CONSUMIDOR.

El impacte de totes les manifestacions artístiques és evident en la societat actual. La música és, entre altres coses, una gran indústria que forma gustos, modes, tendències i que acaba sent consumida de manera massiva per tots nosaltres.

Hi han actituds consumistes que no són desconegudes per a nosaltres i que cal reflexionar per a corregir-les des de l'escola: la pirateria musical, descàrregues il·legals de música, conculcació dels drets d'autors, fotocòpies il·legals, etc.



6. ORGANITZACIÓ DE L'ASSIGNATURA DE CONJUNT INSTRUMENTAL

L'assignatura de conjunt s'imparteix a partir de segon curs d'instrument. El temps lectiu que es dedica a aquesta matèria és d'una hora setmanal.

El decret 159/2007 estableix els objectius, continguts i criteris d'avaluació que han d'aplicar-se però deixa un marge prou elevat per a l'autonomia del centre, sobre tot respecte a l'organització i els criteris d'agrupament d'aquesta assignatura.

Aquest projecte curricular, que té la intenció d'unificar tos els processos didàctics del centre, estableix els següents criteris:

A) CRITERIS ORGANITZATIUS.

- Les agrupacions estaran formades per el numero d'alumnes que hi ha en cadascun dels pobles, i participaran tots els instruments indiferentment de la família d'instruments a la que pertanyen.
- El Coordinador de l'assignatura de Conjunt instrumental exercirà la coordinació d'aquesta assignatura.
- S'organitzaran activitats conjuntes dels diferents conjunts instrumentals.
- La direcció del centre designarà al professorat responsable de l'assignatura obeint als següents criteris: elecció del cap d'estudis, disponibilitat horària i voluntarietat del professor/a.
- S'elaboraran materials didàctics específics adequats, realitzats pel professorat del departament de Conjunt instrumental.

B) CRITERIS DIDÀCTICS.

- Les activitats s'articularen a partir de l'assaig. Aquestes activitats proporcionaran a l'alumnat experiències i vivències musicals en grup per primera vegada en la seua trajectòria com a intèrprets. Els continguts conceptuals es programaran seguint la programació de llenguatge musical i tindran una presència més reduïda que tots els procedimentals i actitudinals.
- Els materials utilitzats estaran en consonància en el nivell tècnic instrumental de cadascú i la capacitat de comprensió de les estructures musicals. El centre potenciarà i recolzarà l'elaboració pròpia del professorat d'aquests materials i també l'adquisició d'aquells que siguen adequats i estiguen disponibles.
- Les decisions curriculars del professorat consideraran l'edat dels alumnes i la seua capacitat d'aprenentatge.



7. DECISIONS SOBRE LA METODOLOGIA

En aquest apartat, respectarem i concretarem els principis metodològics establerts en el Decret 159/2007. El principi metodològic inspira les actuacions docents i els criteris per a desenvolupar les activitats d'ensenyament/aprenentatge.

La metodologia respon a la pregunta Com ensenyar? Es la manera, el camí que seguim per tal d'ensenyar els diferents continguts. També és l'estil de cada professor. És un concepte molt més ampli que no confondrem amb els llibres o material didàctic utilitzat, anomenat comunament "mètodes".

Aquest projecte curricular pretén superar la concepció tradicional de l'ensenyament musical. Proponem una nova metodologia, que no oblide l'objecte (la disciplina a ensenyar), però centrada més en el subjecte (la persona destinatària de l'aprenentatge). Les persones son el més important en el nostre centre.

Es també molt important que la metodologia empleada al centre segueixca els mateixos principis d'activitat constructiva que els utilitzats en l'educació primària i secundària, ja que l'alumne es veu obligat a simultaniejar els dos tipus d'ensenyances. En tot cas proposem els següents principis metodològics:

- L'adequació dels continguts i la seua seqüenciació al moment evolutiu dels alumnes que tenen edats compreses entres els 8 i 14 anys majoritàriament. Una de les errades mes repetides en els ensenyaments dels centres ha segut oblidar les característiques psicoevolutives dels nostres alumnes. Açò ha impedit un aprenentatge constructiu afavorint aprenentatges memorístics i repetitius on l'alumne no entén vertaderament el que aprèn. Aquest principi adquireix una importància capital a l'etapa bàsica on s'ha de seleccionar amb detall els continguts, evitant els que tenen un gran nivell d'abstracció o son excessivament teòrics.
- Motivar a l'alumne a l'estudi de la música a través de la seua participació activa en tot el procés donant-li el protagonisme que li corresponga. La música s'ensenyà i s'aprèn fent música. L'alumne ha de percebre des del primer moment que la música és una disciplina pràctica, la seua vivència és fonamental. Aquest principi intenta evitar períodes llargs i tediosos de tècnica instrumental o de continguts teòrics del llenguatge musical desvinculats de l'expressivitat o de l'acte comunicatiu de la música. Encara que els primers moments de la pràctica instrumental son durs i costosos, hem de fer esforços per tal de mitigar aquesta situació. El treball en grup, la pràctica de la creativitat musical, concerts i audicions i altres recursos poden ser excel·lents en aquest sentit.

- Respectar les peculiaritats dels alumnes, individual i col·lectivament, facilitant així la convivència en el sí del grup i la col·laboració per a evitar qualsevol tipus de discriminació. Tot ser humà té capacitat musical. I partim de la convicció que absolutament tots i totes poden cursar i superar els objectius d'aquesta etapa amb independència que sols uns pocs aconseguiran (o voldran) ser professionals de la música. Els alumnes amb elevades aptituds i motivació no solen ser nombrosos, hem de treballar amb alumnes que hi haurà que estimular, motivar i ensenyar superant diverses dificultats. Ací és on es veu el treball dels professionals de l'educació. Davant la diversitat de l'alumnat. Hem d'individualitzar el procés d'ensenyaments a les característiques individuals de cada alumne.
- Utilitzar procediments i recursos variats que estimulen la capacitat crítica i creativa de l'alumne per mitjà de l'acceptació del diàleg i les argumentacions raonades. La majoria dels materials tradicionals no propugnen un aprenentatge significatiu i progressiu, cal una selecció del materials i adaptació amb altres criteris: varietat (d'èpoques i estils), progressivitat, aprenentatge global, etc. Tot per fer l'ensenyament mes motivador i atractiu per als alumnes.
- Procurar que l'assimilació de continguts conceptuals per part de l'alumne es complete amb l'adquisició de continguts procedimentals i actitudinals que propicien la seua autonomia en el treball tant per al moment present com per al futur. Relacionar teoria i pràctica és una necessitat imperiosa en aquests estudis que pivoten al voltant d'una especialitat instrumental. En aquest sentit, la coordinació entre el professors de llenguatge musical i instrument és un objectiu al que no podem renunciar. Qualsevol contingut teòric ha de tindre una correlació amb la pràctica instrumental. Per altra banda, hem de propiciar l'autonomia progressiva dels alumnes en la resolució de problemes interpretatius com un principi fonamental. Continguts com l'afinació, el ritme entre d'altres exigeixen una assimilació, però sobre tot una interiorització que permeta als alumnes un domini progressiu i una capacitat bàsica per a estudiar-los i treballar-los sense la presència del seu professor.
- Facilitar als alumnes el coneixement i l'ús del codi convencional d'expressió i l'exactitud en l'ús del llenguatge, a fi que l'aprenentatge i la comunicació siguin efectius. Completar l'ensenyament pràctic amb una formació teòrica adequada és una garantia per a la formació integral i intel·lectual dels alumnes. L'exactitud en la utilització dels termes ha de ser propiciada per tots i no sols pels professors de llenguatge musical. En aquest sentit, ensenyar als alumnes a verbalitzar el que saben, a expressar amb paraules les sensacions i emocions interpretatives amb un llenguatge adequat serà un element de formació molt interessant.
- Exercitar la creativitat de l'alumne, de manera que adquirisca estratègies pròpies d'estudi i de realitzacions musicals a fi que pugui superar les dificultats que se li presenten en el procés d'ensenyament/ aprenentatge. Estimular la creativitat és un objectiu primordial en un ensenyament artístic. La tècnica ha d'estar aplicada sempre



al servei de l'expressivitat. Per altra banda, el contingut de la improvisació i creativitat musical permet una visió més àmplia de la formació individual de l'alumnat que supera la mera interpretació. L'alumne compon, juga amb els materials i elements sonors i fa del llenguatge musical algo més que una capacitat per a llegir partitures. Tots nosaltres formarem als alumnes en aquesta direcció, es tracta d'educar músics i no sols intèrprets.

- Utilitzar les noves tecnologies de la informació i comunicació en tots els processos de l'aula i del centre per millorar la qualitat de l'educació. Davant el procés imparable d'aplicació de les tecnologies a la pràctica, investigació i educació musical, no podem perdre aquesta oportunitat. Fer-ho ens deixaria directament fora de la realitat actual i ens limitaria en gran mesura. També la seua utilització augmenta la motivació de l'alumnat i ens acostava al seu llenguatge actual.

Metodologia IEM

L'escola de Joventuts Musicals de la Vall d'Albaida utilitza la metodologia IEM, la qual parteix d'un sistema integral d'educació musical conegut com la improvisació com a sistema pedagògic.

Comprèn l'ensenyament musical en tots els seus nivells i una gran quantitat de matèries (tots els instruments, llenguatge musical, conjunt instrumental, harmonia, anàlisi musical, formació coral, iniciació, ...).

Es basa en el desenvolupament de la creativitat, en la participació interactiva de l'alumnat i en la improvisació com a control del llenguatge musical.

Tres són els pilars bàsics d'aquest sistema:

Anàlisi Educació Auditiva i Improvisació: Improvisar és parlar amb el llenguatge musical, parlar controlant el llenguatge. Per a improvisar es necessita un coneixement dels elements del llenguatge. Improvisar no s'ha d'entendre com a inventar a l'atzar.

La metodologia IEM requereix del professor una perspectiva totalment diferent a la tradicional basada en llegir i repetir sense entendre el que estem llegint.

L'alumne no rep cap explicació teòrica que ell no necessite per a inventar les seues pròpies cançons i que en certa manera ell no ens sol·licite.



S'utilitzen dos processos d'aprenentatge, encara que la seva aplicació ha de ser paral·lela ja que té la mateixa finalitat.

- La partitura com a punt de partida: L'alumne disposa de la partitura i ajudat pel professor aprofundeix en el seu coneixement extraient d'aquella recursos i elements de treball que facilitaran la comprensió i l'aprenentatge.
- La partitura com a objectiu: El tractament és contrari a l'anterior el professor guia a l'alumne a la composició e interpretació d'un obra similar a la que es objecte de l'estudi. La partitura es mostra al final del procés.

Els dos sistemes de treball es desenvolupen en unitats didàctiques que tenen els següents continguts comuns:

- Selecció i anàlisi d'obres, cançons o fragments de diversos tipus de música adaptats.
- Anàlisi i extracció dels elements melòdics, rítmics, harmònics i formals que interessin per al seu desenvolupament posterior.
- Proposta d'exercicis de diferents tipus derivats de l'anàlisi anterior.
- Audició, improvisació i composició de noves obres, cançons o fragments d'acord amb els elements analitzats.

Aquest sistema d'ensenyament no és nou ni suposa cap invenció d'última moda.

8. CRITERIS D'AVALUACIÓ

Els criteris d'avaluació són els que estableix el Decret 159/2007 158/2007 en cada assignatura i que aquest projecte desenvoluparà.

Els criteris d'avaluació són indicadors preestablerts que concreten el nivell de domini dels objectius.

També son ítems obligats quan s'avalua a cada alumne. La nostra aportació com a centre serà concretar-los i definir-los millor en subcriteris per a perfilar i objectivar més, si cap, el procés d'avaluació.

D'aquesta manera, facilitarem la tasca del professorat quan aplique els mateixos. També aportarem més informació al conjunt de la Comunitat Educativa, alumnat i famílies.

8.1 Criteris d'Avaluació de Conjunt Instrumental

1. Valoració de l'actitud de l'alumnat i la seua disposició. Amb aquest criteri es pretén subratllar la importància per al desenvolupament del criteri del model formatiu, de l'actitud positiva cap a la participació en el conjunt. Així mateix, aquest criteri emfatitza la motivació que pot produir la didàctica aplicada. Per tant, permet avaluar la mateixa pràctica docent.

Subcriteris:

- L'interès i la participació en les activitats de la classe, l'entusiasme que dedica a l'assignatura.
- La col·laboració amb el professor/a i la resta d'alumnes.
- Comportament general en la classe, mantenir el silenci i seguiment de les indicacions del professor/a.

2. Realitzar audicions periòdiques. Amb aquest criteri es pretén posar ràpidament a l'alumne en contacte amb el públic i, al mateix temps, potenciar l'activitat musical de l'entorn docent.

Subcriteris:

- L'actitud i interès de l'alumne en les audicions o activitats que es programen durant el curs.
- Valoració del rendiment de l'alumne en aquestes activitats.
- Participació de l'alumnat en les activitats de la Programació General Anual.



3. Mostrar l'habilitat en la utilització dels termes específics. Amb aquest criteri es desitja comprovar la voluntat de l'alumnat cap a l'aprofundiment en el fet musical.

Subcriteris:

- Valorar l'aplicació dels continguts del Llenguatge Musical a la interpretació en grup: signes de dinàmica i agògica.
- Valorar l'aplicació de continguts de l'assignatura d'Instrument a la interpretació en grup: colps d'arc, digitacions.
- Coneixement d'aspectes teòrics sobre les obres interpretades: autors, estils, cronologies, etc.

4. Interpretar les peces triades. Amb aquest, es vol comprovar l'assimilació de continguts i el desenvolupament individual dins del grup. També permet comprovar el desenvolupament general del grup com a unitat, de l'èxit col·lectiu del qual se sent artífex cada un dels seus membres, de manera que es reforça la consciència de grup musical.

Subcriteris:

- Interpretar les peces triades amb domini tècnic i mecànic individual: digitacions, colps d'arc, afinació, ritme, etc.
- Desenvolupament de la tècnica instrumental de grup: afinació, ritme, seguiment de les indicacions del mestre/director.

5. Interpretació per grups de peces fàcils que permeten mostrar la capacitat expressiva musical de cadascú. Amb aquest criteri es vol valorar la particularitat en el desenrotllament formatiu de cada individu. Al mateix temps, aquest tractament condueix a la comprensió de la música en format reduït com a mitjà d'apreciació sensible dels continguts més subtils.

Subcriteris:

- Apreciar la sensibilitat musical de cada alumne i la seua capacitat d'expressió.
- Aportació individual al grup

6. Interpretar en grups bases d'acompanyament i línies melòdiques alternades entre cada membre. Amb aquest criteri es pretén valorar l'eficàcia de la metodologia aplicada respecte a la comprensió de continguts de creativitat i espontaneïtat musical.

Subcriteris:

- Valorar la creativitat de l'alumnat quan desenvolupe línies melòdiques i/o bases d'acompanyament.
- Valorar la creativitat i les improvisacions realitzades en grup.

- Valorar el domini dels elements del llenguatge musical aplicats a la improvisació musical.

7. Valoració de les actituds i de l'assistència com a garanties de seguiment del procés d'aprenentatge.

Subcriteris:

- Valorar l'assistència a classe. Quan un alumne no assisteixi a classes de manera injustificada durant quatre vegades al trimestre perdrà el dret de ser avaluat.
- Els mateixos subcriteris establerts en el primer criteri.

8.2 Criteris d'Avaluació d'Instrument

- Interpretar amb fluïdesa fragments d'obres musicals a primera vista. Aquest criteri servirà al professor per a comprovar la capacitat de lectura i el domini de l'instrument, d'acord amb els continguts propis del nivell.
- Interpretar fragments musicals emprant la mesura, l'afinació, l'articulació i el fraseig adequat. Aquest criteri d'avaluació pretén comprovar la assimilació i aplicació correctes dels esmentats principis de llenguatge musical d'acord amb el nivell corresponent.
- Interpretar obres d'estils diferents. Amb aquest criteri d'avaluació es pretén detectar la maduresa interpretativa de l'alumne davant de la varietat d'obres i estils.
- Interpretar en públic, com a solista i de memòria, fragments i obres representatives del seu nivell d'instrument. Aquest criteri d'avaluació tracta de comprovar la capacitat de memorització i execució de les obres, d'acord amb els objectius i continguts propis de cada curs i la motivació de l'alumne en l'estudi de la música.
- Interpretar fragments, estudis i obres d'acord amb la visió dels continguts exposats pel professor. Aquest criteri d'avaluació pretén verificar la capacitat de l'alumne per a assimilar les pautes de treball que se li marquen.
- Iniciar-se en la creació d'improvisacions en l'àmbit rítmic i tonal que se li assenyalen. Aquest criteri d'avaluació intenta avaluar l'habilitat de l'estudiant per a improvisar, amb l'instrument, sobre els paràmetres rítmics i melòdics donats, amb autonomia i creativitat.
- Actuar com a membre d'un grup i ajustar la seua actuació a la dels altres instruments. Aquest criteri d'avaluació pretén valorar el sentit de col·laboració i interdependència entre els membres del grup.
- Demostrar capacitat per a tocar o cantar alhora que s'adapta a les veus dels altres. Aquest criteri comprova la capacitat de l'alumne per a adaptar l'afinació, la precisió rítmica i dinàmica a la dels altres músics en el seu treball en comú.



- Descobrir els trets característics de les obres escoltades en les audicions. Aquest criteri pretén avaluar la capacitat de l'alumne per a percebre els aspectes essencials d'una obra i relacionar-los amb els coneixements adquirits encara que no els interprete per ser nous per a ell o representar dificultats superiors a la seua capacitat.
- Demostrar seguretat i precisió en l'ús de la terminologia adequada per a comunicar als altres juís personals sobre les obres estudiades en aquest nivell. Aquest criteri avalua l'assimilació dels termes i conceptes del llenguatge musical utilitzats en la comunicació sobre la música, tant en els aspectes docents, com en els crítics i col·loquials. Açò acreditarà el coneixement del codi del llenguatge musical.
- Mostrar en els estudis i obres la capacitat d'aprenentatge progressiu individual. Aquest criteri d'avaluació pretén verificar que els alumnes són capaços d'aplicar en el seu estudi les indicacions del professor i, amb aquestes, desenvolupar una autonomia progressiva de treball que li permeta valorar correctament el seu rendiment.

8.3 Criteris d'Avaluació de Llenguatge Musical

- Imitar estructures melòdiques, harmòniques i rítmiques breus amb la veu i/o amb la percussió. Aquest criteri d'avaluació pretén comprovar el grau de memòria i la capacitat de reproduir amb fidelitat el missatge rebut, tant en els seus aspectes sonors com en la seua realització motriu.
- Reconèixer auditivament la pulsació d'una obra o fragment; mantindre la dita pulsació durant períodes de silenci, així com reconèixer l'accent periòdic. Es pretén constatar la percepció i interiorització de la pulsació, així com la identificació de l'accent periòdic i la subdivisió.
- Interpretar estructures rítmiques d'una obra o fragment, bé siga de forma vocal, instrumental o percutida. Amb aquest criteri es tracta de constatar la capacitat d'encadenar diverses fórmules rítmiques dins d'un tempo establert.
- Aplicar un text a un ritme i a una melodia senzilla o viceversa. Té com a objecte comprovar la capacitat de l'alumne per a associar ritmes amb paraules o frases de la mateixa accentuació.
- Entonar una melodia o cançó tonal i/o modal amb acompanyament o sense. Comprovació de la capacitat de l'alumne per a aplicar adequadament l'entonació, l'afinació i l'expressivitat a un fragment tonal i/o modal. En cas que es produïra acompanyament instrumental, aquest no reproduirà la línia melòdica.
- Identificar intervals melòdics i harmònics majors, menors o justos. Pràctica d'entonació dels intervals melòdics i dels harmònics mitjançant el cercle de quintes i transport de cançons. Amb aquest criteri es pretén detectar la interiorització de l'interval.
- Identificar auditivament el mode major o menor d'una obra o fragment. Es pretén constatar amb aquest criteri la capacitat de l'alumne per a discriminar ambdós modes.



- Reproduir models melòdics senzills, escales o acords a partir de diferents altures. Es tracta de comprovar la destresa de l'alumne per a reproduir un mateix fet melòdic des de qualsevol so.
- Reproduir per escrit fragments musicals escoltats, referint-se a aspectes rítmics i/o melòdic - rítmics. Per mitjà d'aquest criteri s'avalua la capacitat de l'alumne per a interioritzar i reproduir imatges sonores percebudes.
- Identificar després d'una audició els trets característics (rítmics, melòdics, modals, cadencials, formals, tímbrics, etc.) de les obres escoltades o interpretades. Es tracta de comprovar la capacitat de l'alumne per a reconèixer aquests aspectes.
- Improvisar estructures melòdiques i/o rítmiques sobre un fragment. Es pretén comprovar la capacitat creativa de l'alumne.
- Improvisar de forma individual o col·lectiva xicotetes formes musicals, partint de premisses relatives a diferents aspectes del llenguatge musical. Per mitjà d'aquest criteri es tracta de comprovar el desenvolupament creatiu, seleccionant diversos elements dins d'una forma musical i discernint idees principals i secundàries.
- Identificar auditivament i interpretar canvis senzills, de compàs. S'intenta verificar la capacitat de percepció auditiva i de realització pràctica de canvis de compàs d'una unitat igual o diferent. En eixe cas només:
 - Negra=negra
 - Negra=negra amb punt
 - Negra=blanca
 - Corxera=corxera, i viceversa en els casos 2) i 3).
- Llegir internament, en un temps donat i sense verificar l'entonació, un text musical i reproduir-lo de memòria. Aquest criteri tracta de comprovar la capacitat de l'alumne per a imaginar, reproduir i memoritzar imatges sonores de caràcter melòdic-rítmic a partir de l'observació de les partitures.
- Interpretar qualsevol de les obres programades durant el curs en conjunt de tres membres per corda com a màxim. Aquest criteri tracta d'avaluar la capacitat de cada alumne enfront del grup i per veus, ja que, en formar part d'una corda amb dos persones més, es pot descobrir fàcilment cada aportació individual, en ser, en eixe moment, quasi solistes.
- Entonar intervals i acords a partir d'un so, ampliant progressivament la dificultat. Aquest criteri tracta d'avaluar la capacitat perquè cada membre pense durant un temps mínim el so que li correspon i el reproduísca de forma afinada. Així mateix, es constata el grau d'interiorització de les distintes relacions intervàliques.
- Improvisar i preparar en grups obres homofòniques molt senzilles i de clars contorns tonals sense l'ajuda directa del professor. Aquest criteri pretén valorar la capacitat de desxifrar obres senzilles desconegudes en aplicar els coneixements adquirits de Llenguatge Musical sobre les cançons i la cooperació en el treball en grups perquè el resultat final siga expressiu.



- Realitzar audicions públiques amb el repertori preparat durant el curs amb el professor. Aquest criteri tracta de valorar actituds de disciplina, puntualitat, col·laboració, orde i responsabilitat davant del grup, al mateix temps que permet comprovar la funció comunicativa del cant a través de la reacció del públic.
- Valoració de les actituds i de l'assistència com a garanties de seguiment del procés d'aprenentatge.



9. DECISIONS SOBRE L'AVALUACIÓ

L'avaluació de tots els processos és una realitat actual en el món de l'educació. Una avaluació no reduïda exclusivament a mesurar el nivell d'adquisició dels continguts a l'alumne. Proposem en aquest projecte una avaluació integral dels següents àmbits:

- Els aprenentatges dels alumnes.
- Els processos d'ensenyament i la pràctica docent del professorat.
- Les programacions didàctiques.
- La coordinació didàctica. Funcionament dels departaments i de la Comissió de coordinació pedagògica.
- La utilització dels recursos disponibles.
- La relació/col·laboració amb les famílies i les Societats Musicals.

9.1 Característiques Generals de l'Avaluació

Establim en aquest projecte educatiu una avaluació amb les següents característiques:

Integral

Tradicionalment l'avaluació ha estat centrada exclusivament en el rendiment de l'alumnat. Anomenem avaluació integral a aquella que es refereix a tots els processos i agents educatius.

Integradora

L'avaluació no té com a únic objectiu decidir la promoció o no de l'alumnat. És un procés que pretén integrar a l'alumnat en l'àmbit escolar i no propiciar el seu fracàs o abandonament escolar. L'avaluació serà preventiva en tant en quant procurarà solucionar els problemes d'aprenentatge i no sols identificar-los.

Formativa

Formativa perquè aporta informació i formació a tots els agents implicats (professorat, alumnat, famílies, etc) per a comprendre el desenvolupament del procés d'ensenyament/aprenentatge dels alumnes i sobre tot, millorar-lo.

Processual

L'avaluació no s'aplica al finalitzar un període determinat (curs o trimestre). És un procés. Tots els agents i sobre tot el professorat, avaluarà contínuament a l'alumne, a l'inici del curs (avaluació inicial), durant tot el curs (avaluació formativa) i al final del curs (avaluació final o sumativa).



Objectiva

Es tracta de reduir al màxim el component subjectiu. Per aquest motiu, l'avaluació serà referida als objectius i criteris d'avaluació preestablerts com a indicadors fiables en aquest projecte educatiu.

Individualitzada

El procés d'avaluació serà individualitzat ja que tindrà en compte les característiques i circumstàncies de cada alumne. L'aplicació dels criteris d'avaluació serà flexible i adaptada a cada cas concret. L'atenció a la diversitat suposa l'adaptació de tots els processos implicats en l'avaluació.

Motivadora

L'avaluació s'ha d'entendre com un estímul a l'aprenentatge i no com una font d'ansietat i frustració.

Investigadora

L'avaluació és una font d'investigació per al professorat. Ens permet millorar la nostra pràctica docent i adequar-la a les necessitats dels nostres alumnes.

Aquesta concepció de l'avaluació pretén mitigar fins on és possible la seua funció social i jerarquitzant. L'avaluació ordena als alumnes segons els resultats de les qualificacions i no deixa de ser un exercici selectiu de l'alumnat. Per altra banda, l'avaluació utilitzada exclusivament per al control de l'alumne acaba desvirtuant les seues funcions.

9.2 L'organització de l'Avaluació de l'Alumnat

L'organització d'aquesta avaluació és competència del centre educatiu. Per aquest motiu considerem oportú establir les següents activitats i mesures organitzatives per al desenvolupament de l'avaluació de l'alumnat.

- S'organitzaran quatre sessions d'avaluació durant el curs, una cada trimestre. La primera serà una avaluació inicial per veure el nivell de l'alumne al principi de curs, un altra al mes de desembre, la segon al mes de març i la tercera al mes de juny. L'avaluació de juny és l'avaluació final on es decidirà la promoció o no de l'alumnat i així constarà als documents oficials (actes finals i expedient de l'alumne.).
- Les sessions d'avaluació seran coordinades pel cap d'estudis i assistirà la totalitat del professorat implicat en el procés d'ensenyament/aprenentatge de cada alumne.
- En aquestes sessions s'avaluarà el rendiment global de l'alumne, també es valoraran les possibles dificultats i totes les qüestions personals susceptibles d'influir en ell/a.
- Després d'avaluar a l'alumne es procedirà, si cal a re-qualificar-lo. L'avaluació i la qualificació son dos processos diferenciats encara que relacionats i continus.



- L'acció avaluadora es realitzarà durant tot el curs. Si qualsevol professor/a detecta algun tipus de dificultats d'aprenentatge en algun alumne o qualsevol altra circumstància rellevant que afecte al procés d'ensenyament/aprenentatge compartirà aquesta informació en la resta de professorat implicat i junts determinaran les mesures adequades.
- El cap d'estudis és el responsable de coordinar tots els processos d'avaluació. Convocarà cadascuna de les avaluacions i supervisarà el funcionament global de les mateixes vetllant per a que s'adeqüen als termes establerts en aquest projecte educatiu.
- L'avaluació continua perseguirà l'èxit en l'aprenentatge de tot l'alumnat, establint en la mesura les adaptacions necessàries.
- Les conclusions de l'avaluació es traslladaran als pares/mares/tutors per escrit per a informar-los de l'evolució del procés d'ensenyament/aprenentatge.

9.3 Procediments i Instruments d'Avaluació

Els procediments i instruments d'avaluació són mètodes emprats per a l'aplicació dels criteris d'avaluació i l'observació del nivell de domini aconseguit dels objectius. La informació que obtenim al realitzar aquesta observació ens permet valorar si les distintes capacitats s'han desenvolupat convenientment durant el procés d'ensenyament/aprenentatge.

Aquest projecte educatiu pretén establir els procediments d'avaluació de les diferents assignatures i matèries (especialitats instrumentals, Conjunt instrumental i Llenguatge musical/cor) unificant al mateix temps els procediments utilitzats per part del professorat de les mateixes àrees de coneixement.

Per tot açò, considerem un element de qualitat i de cultura de centre unificar els procediments d'avaluació de tots els professors de les diferents especialitats instrumentals.

En conseqüència, els procediments d'avaluació de les especialitats instrumentals i Conjunt seràn:

- L'observació directa de l'alumne durant les classes i,
- La valoració de les produccions musicals en les audicions.

Se desestimen els exàmens tradicionals ja que se consideren incoherents amb el caràcter continu de l'avaluació. També provoquen frustració a l'alumnat i són poc motivadors; a més a més provoquen ansietat escènica en els xiquets i xiquetes a partir de 12 anys.

No obstant, es permet la simulació d'exàmens com una activitat metodològica més, desvinculada de l'avaluació, que prepararia a l'alumne a les diferents proves d'accés i situacions similars.

Els procediments d'avaluació en l'assignatura de Llenguatge Musical seran:

- L'observació sistemàtica de l'alumne a l'aula i
- Proves practiques per a medir els coneixements teòrics.

9.3.1 ELS MATERIALS I DOCUMENTS D'AVALUACIÓ.

Els documents oficials d'avaluació son: l'expedient de l'alumne (seguiments), les actes finals (butlleta informativa) i el informe del professorat a efectes de trasllats d'expedient.

Nosaltres hem elaborat altres que afegim a aquest projecte educatiu, el seu ús és una decisió pròpia en virtut de la autonomia del centre i son :

- El butlletí de qualificacions.
- El informe d'avaluació final.
- El informe del professor del seguiment del procés d'ensenyament/aprenentatge del l'alumnat.

9.4 Avaluació dels processos d'ensenyament i la pràctica docent del professorat

L'article 14.1 del Decret 159/2007, estableix que els professors avaluaran la seua pròpia pràctica docent.

El centre segons decret estableix impulsar avaluacions internes del centre i col·laborar en les avaluacions externes i amb l'avaluació del professorat.

És necessari establir i consensuar en aquest projecte educatiu, els criteris, activitats i procediments adequats per a que es desenvolupe aquesta avaluació de la millor manera.

En primer lloc, direm que l'avaluació de la pràctica docent és imprescindible per diversos motius: fer possible la seua millora, conèixer les relacions de l'aprenentatge de l'alumnat amb la seua pròpia ensenyança i aportar dades i reflexions per a l'avaluació del centre.

L'avaluació de la pràctica docent serà desenvolupada quasi exclusivament pel propi professorat. Per aquest motiu, proposem un model d'autoavaluació en aquest projecte educatiu.



Des del nostre centre estem convençuts que el professor/a és l'agent fonamental per a la realització d'un model útil i respectuós d'avaluació de la pràctica docent. El desenvolupament professional no pot imposar-se, no pot resultar d'heteroavaluacions incompletes. Té que ser un fruit del propi reconeixement que sorgeix de l'autoavaluació, de les insuficiències i possibilitats personals percebudes pel propi agent.

El director del centre i la resta de l'equip directiu estimularà i ajudarà al professorat en la tasca autoavaluadora, impulsant plans i elaborant materials i models contrastats. L'equip directiu no practicarà l'heteroavaluació de la pràctica docent per observació, conscient del rebuig que suscita en el professorat i la nul·la eficàcia (P. W. Jackson La vida en las aulas) ja que:

- L'observació de la classe per un agent extern pertorba i distorsiona l'actuació del professorat.
- L'observació de la classe per un agent extern no sol ser realitzada amb una metodologia científica i no va acompanyada d'un seguiment de les accions correctores proposades. Es converteix en un acte de control més que de millora.
- Provoca una escassa efectivitat dels procediments: visites curtes amb poca capacitat d'avaluacions llargues.

L'avaluació (heteroavaluació) per part de l'equip directiu es realitzaria en casos molt excepcionals i justificats per circumstàncies extraordinàries: poca qualitat educativa i descontent generalitzat de la comunitat educativa.

No obstant dit açò, el centre col·laborarà, com no podria ser d'altra manera, en les avaluacions externes.

L'autoavaluació que ara aprovem suposa ficar en marxa un procés de millora del centre dirigit a canvis més profunds que un simple canvi de tècnica. Provocarem una reflexió i deliberació sobre la cultura del centre, els valors que es pretenen aconseguir, els resultats obtinguts i la totalitat de processos que influeixen.

En segon lloc, aquesta autoavaluació serà majoritàriament formativa i en menor mesura sumativa. És a dir, l'avaluació donarà informació per a la millora de les pràctiques docents del professorat durant el procés d'ensenyament/aprenentatge. L'avaluació pretén ser efectiva, oferir alternatives metodològiques al professorat, instaurar una cultura de formació permanent i sobre tot encaminar l'acció docent al servei dels interessos de l'alumnat. No es tracta en cap cas, d'establir jerarquies entre el professorat ni de controlar les tasques docents.

Avaluar per a millorar.

El model que proposem també és institucional, afecta el conjunt de membres del claustre. Es tracta d'aconseguir una cultura col·lectiva d'avaluació amb procediments i activitats



consensuades i realitzades per tots nosaltres. No serà una pràctica voluntària, l'autoavaluació la realitzarem tots amb compromís i maduresa.

9.4.1 ÀMBITS D'AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT.

L'ensenyament preactiu. Es tracta d'aquella activitat que desenvolupa el professorat abans d'interactuar amb l'alumnat. És la preparació reflexiva i la planificació del treball a l'aula. Es concreta en la Programació didàctica. Aquest àmbit també serà avaluat pel Cap d'estudis que garantirà la coherència de les programacions amb aquest Projecte Educatiu.

L'ensenyament interactiu. Inclou tot el procés que el professorat desenvolupa amb la presència de l'alumnat a l'aula: comunicació amb l'alumnat i capacitat de motivació, l'estructuració i seqüenciació de continguts, l'ús de les diferents metodologies, els materials curriculars utilitzats i la gestió de la classe.

Els resultats de l'aprenentatge aconseguits per l'alumnat, Inclouen estadístiques quantitatives sobre els alumnes que promocionen o no i les qualificacions dels mateixos.

L'acció tutorial i la relació amb les famílies, inclou tota la gestió i la comunicació amb les famílies i l'orientació que es desenvolupa en l'alumnat.

La implicació del professorat en la dinàmica general del centre i les activitats de la Programació General Anual, inclouen la participació del professorat en les activitats desenvolupades al centre fora de l'àmbit de l'aula: activitats extraescolars, horari complementari, cursos de formació, etc.

9.4.2 PROCEDIMENTS I ACTIVITATS.

El professorat utilitzarà els següents procediments:

- Anàlisi dels documents curriculars redactats pel professorat i avaluació de la seua aplicació a l'aula: programació didàctica, actes de tutoria, actes d'avaluació, etc. S'afegeixen les modificacions i millores que se consideren adequades.
- Seguiment d'un diari d'aula del professorat on reflectisca aquelles qüestions més significatives.
- Gravació en vídeo d'alguna classe per extraure conclusions, (funció d'espill)
- Qüestionaris i enquestes emplenades per l'alumnat de manera anònima. La informació serà gestionada i coneguda únicament pel professorat responsable.

Al finalitzar cada curs, el professor/a elaborarà un informe d'autoavaluació que formarà part de la memòria del seu departament que a la seua vegada s'inclourà en la Memòria final del curs. En ell recollirà les conclusions més importants en aquest sentit: resultats acadèmics de l'alumnat i activitats realitzades.



10. ASPECTES COMUNS DE LES PPDD

Les Programacions didàctiques són el document que planifica la intervenció educativa de cada professor en l'aula. Representen el tercer nivell de concreció educativa i estaran en consonància amb el Decret 159 i aquest Projecte Educatiu. Hi haurà una Programació per a l'etapa bàsica i altra per a l'etapa avançada.

Després de l'aprovació d'esta concreció curricular, el professorat adequarà les seues programacions didàctiques seguint les indicacions que s'estableixen en aquest apartat en un termini de sis mesos amb posterioritat a la data d'aprovació en el Claustre de professors.

Per tal d'avançar en la unificació de criteris i el treball en equip, totes les programacions didàctiques (endavant PPDD) que s'elaboren en el Centre tindran la mateixa estructura i aspectes mínims comuns amb independència de les aportacions individuals que cada professor/a faça.

La revisió de les PPDD serà coordinada pels Departaments Didàctics i la Comissió de Coordinació Pedagògica. El Cap d'estudis vetllarà per a que cadascuna estiga en consonància amb el Projecte Educatiu de centre.

La redacció de les PPDD serà un procés desenvolupat en equip i consensuat en els diferents departaments. Hi haurà una Programació Didàctica per cada especialitat. Quan una mateixa especialitat o assignatura siga impartida per més d'un professor/a, tots ells/es elaboraran de manera consensuada aquesta programació.

Aquest esforç de consens respectarà en tot cas, les metodologies individuals sempre que no estiguen en contradicció amb els principis metodològics establerts en aquesta concreció curricular.

Als ensenyaments elementals existiran les següents Programacions didàctiques: una per cada especialitat instrumental que s'imparteixca al centre, una programació de Llenguatge Musical/ Cor i altre de Conjunt Instrumental.

Els apartats presents en totes les PPDD seran els següents:

- Desenvolupament, concreció i distribució per cursos dels objectius específics i els continguts per a cada especialitat.
- Decisions específiques a l'aula sobre avaluació: activitats, materials, etc.
- Activitats complementàries i extraescolars organitzades a l'aula.



- Les unitats didàctiques que considere cada professor/a on estiguen programats la totalitat de continguts comuns i propis.
- Les unitats didàctiques tindran els següents apartats, com a mínim: títol, temporalització, curs al que van dirigides, objectius d'aprenentatge, seqüenciació de continguts, activitats d'ensenyament aprenentatge, decisions sobre avaluació i recursos.
- Llistats de materials curriculars.



11. CARACTERÍSTIQUES GENERALS DELS MATERIALS CURRICULARS

Els recursos educatius són els materials i instruments que utilitza el professorat a l'aula per a dur a terme les diferents activitats d'ensenyament /aprenentatge. La selecció dels mateixos és una decisió de gran importància que tradicionalment ha estat en mans de cada professor/a i té una repercussió directa en la qualitat educativa.

Un apartat molt important dels recursos educatius són els anomenats “materials curriculars” que, en el nostre cas, engloben el conjunt de llibres d'estudis i exercicis, obres de repertori i materials elaborats pel propi professor/a.

L'aparició de les noves tecnologies de la informació i de la comunicació ha suposat una revolució d'aquests materials. Els programes d'edició de partitures i la gran quantitat de recursos en INTERNET, entre altres, ofereixen unes immenses possibilitats al professorat.

Per tot açò, aquest document vol unificar alguns criteris i establir acords que racionalitzen aquests materials al nostre centre:

- Els materials curriculars estaran en consonància amb els objectius i continguts de les programacions didàctiques.
- El llistat de materials curriculars formaran part de les programacions didàctiques.
- Deuran reflectir el caràcter progressiu de l'ensenyament.
- Seran variats, motivadors i innovadors.
- Els professors/es de la mateixa assignatura consensuaran els materials utilitzats i així evitar disparitats de criteris



12. CONCLUSIONS FINALS

En definitiva, l'objectiu fonamental d'aquest projecte educatiu és orientar a tots els membres de la comunitat educativa per aconseguir l'èxit educatiu de tots els/les nostres alumnes. La reducció de l'abandonament i el fracàs escolar ha de ser la conseqüència lògica de totes les actuacions ací previstes.

Considerem l'èxit educatiu si som capaços d'oferir una educació musical de qualitat adaptada als interessos i motivacions del conjunt de l'alumnat tenint en compte sempre la seua diversitat. Per a nosaltres, l'èxit consisteix en possibilitar el major nombre de promocions positives però sobre tot hem d'aconseguir que les competències i capacitats ací establertes siguin assolides pel nostre alumnat i açò provoqe en ells un creixement musical i humà per sempre.

Per tot açò, l'equip docent amb tots els seus esforços i recursos disponibles ha de estructurar la seua tasca docent en aquesta direcció.



JOVENTUTS
MUSICALS

Vall d'Albaida